

УДК 339

Гайдуцька Ю.Б., Боднар Р.С., Ставрук Н.Б.

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Gaidutska Y.B., Bodnar R.S, Stavruk N.B.

STATE AND TRENDS OF INNOVATION ACTIVITY DEVELOPMENT IN UKRAINE

Інноваційна діяльність несе вагомий вплив на піднесення не тільки підприємств, а й економічного стану країни. Розвиток технологій, впровадження нових моделей і стратегій планування, активне зростання науково-технічного прогресу, модернізація устаткування на підприємствах давно присутні у зарубіжних країнах. Однак, український бізнес ще не досяг такого рівня інноваційного прогресу, що і являється найактуальнішою проблемою сьогодення. Для усвідомлення проблеми, наведемо приклад: за рівнем технологічності показники країн ЄС перевищують в три рази українські, за часткою хай-тек продукції в експорті у чотири – вісім разів, за енергоефективність у десять. За допомогою введення нових технологій приріст ВВП в Україні становить 0,7% проти 60-90% у зарубіжних країнах. За час незалежності дуже різко знизилась кількість дослідників у галузі технічних наук, майже у 3,5 рази.

Чому ж інновації настільки важливі для успішного ведення бізнесу? Згідно із дослідженнями даної проблематики, бачимо, що витрати на вивчення проблем, пов'язаних із інноваційним розвитком у період 1998-2013 рр. у західних країнах зросли у двічі, у Південній Азії майже у вісім разів. Проте, варто зауважити, що у цих же країнах спостерігається ефективно зростання доходу на підприємствах, які інтенсивно впроваджують інноваційні методи підприємницької діяльності. Чого не можна сказати про Україну.

Глобальне опитування керівників компаній у 2017 році показало: половина компаній вважає, що інноваційні зусилля суттєво впливають на збільшення їх фінансових результатів завдяки росту продажів. Кожна п'ята компанія-лідер з впровадження інновацій чекає збільшення прибутку на 15% у наступні п'ять років. Станом на 2017 рік, за рейтингом інноваційності Global Innovation Index, Україна посіла аж 50-те місце. А в рейтингу глобальної конкурентоспроможності Global Competitiveness Index Україна посіла 85 місце із 138. Для кращого усвідомлення ситуації варто звернути увагу на рис.1.

Рисунок 1. Рейтинг інноваційності України за ключовими показниками

На ситуацію, яка склалась на сьогоднішній день, впливають багато чинників, зокрема: умови ведення бізнесу, політика, макроекономічне середовище, корупція, державна бюрократія, тощо.

Проте, незважаючи на таку позицію України в міжнародному рейтингу, стан інноваційної активності, у порівнянні з попередніми роками, значно покращився.

Міжнародна компанія Gartner виділяє топ 10 стратегічних трендів в технологіях 2017 року:

- 1.Штучний інтелект і машинне навчання.
- 2.Інтелектуальні додатки.
- 3.Інтернет речей.
- 4.Віртуальна та доповнена реальність.
- 5.Цифрові двійники.
- 6.Блокчейн.
- 7.Месенджери.
- 8.Розподілена архітектура сервісів та додатків.
- 9.Платформа цифрових технологій.
- 10.Адаптивна архітектура безпеки.

Опираючись на дані тренди можна самостійно розробити стратегії або певний план, щодо забезпечення активізації інноваційної діяльності. Якщо ж такий процес є занадто складний або поки що не зрозумілий, українським підприємцям завжди раді допомогти міжнародні консалтингові компанії (Велика Четвірка), різноманітні технопарки й асоціації, системні інтегратори і технологічні компанії, краудсорсингові платформи інновацій тощо. Вони можуть надати послуги з розробки стратегій, нагляду за процесом виконання робіт та введення інновацій, пошуку підрядників тощо.

Виходячи з вищевикладеного, бачимо, що таким можливостям варто приділити особливу увагу, адже у цьому випадку велику роль відіграє досвід, який зможе вирішити багато питань і недоліків в економіці вітчизняних підприємств.

Незважаючи на усі перешкоди, які зустрічаються на шляху українських підприємців, значна частка із них все ж таки добивається позитивного результату, що забезпечує лідерство на українському ринку. Це десятка потужних та масштабних компаній за версією Forbes, з якими дуже важко конкурувати (таблиця 1)

Таблиця 1

№ з/п	Підприємство	Сектор	Індекс інновації
1	ПриватБанк	фінанси	79,2
2	«Южмаш»	машинобудування	64,6
3	«Нова Пошта»	вантажоперевезення	60,4
4	«Фармак»	фармакологія	60,4
5	«Турбоатом»	машинобудування	58,3
6	Grammarly	технології	56,3
7	МХП	АПК	54,2
8	«Укроборомпром»	ВПК	52,1
9	«Розетка»	e-commerce	52,1
10	«Сільпо»	торгівля	52,1

Отже, різноманітність інструментів впровадження інновацій на українському ринку дозволяє підприємствам вибрати механізм, який відповідає обсягу ресурсів, внутрішнім корпоративним особливостям та управлінським уподобанням. Тому, потрібно прикласти максимум зусиль для ефективного рішення поставлених завдань.